

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

1. søndag i fastetiden – 18. februar 2018

Prekentekest: Mat 16,21-23

Lesetekst I: 1 Mos 4,1-7

Lesetekst II: 1 Kor 10,10-13

Vilje og motvilje

«La din vilje skje», ber vi. Det er Mesteren selv som har lært oss den bønne. Og han vil nok lære oss noe mer: Bønne er vel ikke bare avlevering av et fromt ønske, men også en oppriktig vilje til etterfølgelse? Vi ønsker å leve etter Guds vilje på jorden, slik som hele himmelen rommer den! Teksten for dagen er ikke Herrens bønn. Likevel: Slik Jesus ville lære disiplene å be rett, slik vil han også lære oss å leve rett, både i vår tanke og vår tjeneste, vårt hode og vårt hjerte, vår holdning og vår handling. Det gjelder å ha sansen for det Gud vil.

1. Guds vilje

Vi befinner oss ved et vendepunkt i historien. Noe avgjørende nytt skal skje. Det uttrykkes i teksten med innledningsordene: «Fra den tid av ...» Vi er ved et geografisk vendepunkt. Fra Israels nordligste grense, Cesarea Filippi, vendes nå blikket sørover. Mot Jerusalem. Det er også et viktig vendepunkt i Jesu liv: Hans forkynnelse, undervisning og gjerning i Galilea er over. Nå starter siste etappe for det store livsprosjektet. Han må til Jerusalem. Derfor er dette for det tredje også et teologisk vendepunkt. Det handler ikke lenger bare om mektige undergjerninger og kraftfulle ord. Det handler om nødvendigheten av fornedrelse, lidelse og død. Og til sist oppstandelse. Livsprosjektet er et dødsprosjekt. Jesus gjør det klart at han må til Jerusalem. Hvorfor måtte han det? Dette er det avgjørende spørsmålet. Vi kan svare enkelt: Det var Guds vilje. Jesaja sier det rett ut i sin profeti: Det var Herrens vilje å knuse ham (Jes 53,10). Et slikt svar kan problematiseres: Kunne ikke Gud ordnet det på andre måter?

Det er som den ene rettferdige Jesus må til Jerusalem. Slik Israel ifølge pakten bærer sine synd- og skyldoffer til tempelet, og ber om tilgivelse for sine synder, slik skal Jesus ofres som et lam uten feil og lyte en gang for alle for sitt folks synder. Det er få tekster som uttrykker dette så sterkt som nettopp Jesajabokens 53. kapittel: Han ble såret for våre lovbrudd. Han ble knust for våre synder. Han fikk straffen. Vi fikk fred. Hans liv er gitt som skyldoffer for hans etterkommere. Jesu vei til Jerusalem og Golgata vitner om en Gud på forsonings vei. Han vil vinne tilbake det tapte og motvillige, den stridige og falne. Alle andre offer vil miste sin kraft og betydning når Han ofres én gang for alle.

Den unge, jødiske hippien møtte Messias gjennom 70-tallets Jesusvekkelse i USA. Mitch begynte raskt å dele sin tro med andre jøder, men skjønte fort at han også måtte fortelle sine foreldre om sin omvendelse. De ble, mildt sagt, ikke særlig begeistret. For dem hadde han sviktet både sitt folk, sine foreldre og deres Gud. Derfor ga de klar beskjed: «Du er fortsatt vår sønn, men vi vil ikke høre ett ord om denne Jesus.»

Mitch spurte likevel om han kunne få lese et avsnitt for dem fra deres egen Bibel, Tanach (GT). Det kunne vel ikke være farlig. Bare lese. Han slo opp Jesaja 53, og begynte. Han hadde ikke kommet langt før foreldrene brøt ut: «Sa vi ikke til deg at vi ikke ville høre noe fra Nytestamentet!»

Dette forteller selvsagt noe om jødernes mangelfulle og selektive lesning av egne hellige skrifter, særlig Det gamle testaments profeter. Men det sier også noe om hvor sterkt forankret Jesu forsoningsverk nettopp er i disse skriftene.

Han måtte til Jerusalem for å lide og dø. Men også for å oppstå! Soningsstedet blir også Guds nye bolig i sitt folk. Oppstandelse er ikke gudsforlatthet, men gudsnærhet. Et nytt tempel er reist i Jerusalem (jfr. Joh 2,18 ff). Flere templer har vi ikke bruk for.

2. Vår motvilje

Peters protest bør ikke forskrekke. Han taler ut fra omsorg og velvilje, ikke motvilje. Likevel blir hans vilje stående i kontrast til Guds vilje. Peters gode hensikt er å spare sin Mester. Han var velkjent med lange fotturer – også til Jerusalem. Men lidelse og død måtte Messias spares for. Han var tross alt kommet som forløseren og frihetskjempen.

Det er Peters rettferdighetssans og gode vilje som slår ut. Hvis det er noen som fortjener å unngå lidelse og død, må det vel være Jesus: «Gud, fri deg, Herre!». Dessuten strider Jesu proklamatoriske beslutning mot god teologi, kanskje vi skulle våge å kalle det frigjøringsteologi: Han setter hele det messianske prosjektet om frihet for undertrykte i fare. For hvordan kan han innta makt og myndighet og bidra til sosial, økonomisk og politisk rettferdighet gjennom avmaktens, fornedrelsens og nederlagets synlige virkelighet – konkretisert i døden på korset?

Fordi Gud vil det. Peters fornuftige irettesettelse og rasjonelle argument blir til syvende og sist motvilje mot Guds vilje. Det finnes ingen sann frihet eller evig redning uten Golgatas dramatiske oppgjør.

Gud er konsekvent. Han tåler ikke urett. Derfor tåler han heller ikke opposisjon. Gud er nemlig fullkomment rettferdig. Opposisjon til ham er derfor motvilje mot sannhet og rettferdighet. I så måte er vi nok flere enn Peter som kommer dårlig ut.

3. Sansen for Guds vilje

Spørsmålet til oss som ser og leser hele hendelsesforløpet retrospektivt, og som kjenner virkningshistorien av Jesu forsoning, må derfor være: Hvordan er våre sanser innstilt? Har vi sansen for det som hører Guds vilje til? Er vi ved et vendepunkt på vår trosreise?

Fastetiden er starten på en periode med ettertanke, bønn, bot og omvendelse. For mange er det også fysisk faste. Ikke som slankekur, men som konsentrasjon om det vesentligste. Vel, kanskje er det noen kilo selvrettferdighet og egen stolthet som må bort. Men det kan i tilfelle bare skje ved å slå følge med Jesus helt frem til korsets tre. Bare der kan det legges av. For det er fra dette treet det ropes ut: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør - eller har sans for».

Peter prøvde å irettesette Jesus. I stedet var det Peter som ble irettesatt. Det var ham som trengte omvendelse. Kanskje synes du Jesus bruker litt for kraftige gloser og utilbørlig sammenligning. Men så er det heller ikke primært Peters person som er skyteskiven, men hans ord og holdning: I bunn og grunn er det bare én som vil hindre Guds vilje, og som setter alle krefter inn på å lykkes: Satan selv. Han tapte. Jesus viste seg som seierherre over ham og alle andre åndskrefter på korset, skriver apostelen (Kol 2, 14 f). Det var også her vårt gjeldsbrev ble slettet. Det ble naglet til korset.

Den som får smaken av Guds nåde for Jesu skyld, får også åpnet en annen sans: At andre må få høre, komme til tro, bli døpt og få del i Guds tilgivelse og nåde. Vi beskriver dette med ett ord: Misjon. Misjon er vår reaksjon på Guds aksjon. Derfor handler også det om å ha sans for det Gud vil.

Rolf G. Heitmann

Generalsekretær, Den Norske Israelsmisjon

rolf@israelsmisjonen.no